Kleszczowe zapalenie mózgu u psów: objawy, leczenie i porady weterynarza

Vetura i Dr. Ilse Ertl • Ostatnia aktualizacja: 19. października 2026

Dr. Ilse Ertl

Artykuł ten powstał we współpracy z lekarką weterynarii dr Ilse Ertl. Od 20 lat prowadzi ona własną praktykę weterynaryjną specjalizującą się w małych zwierzętach w pobliżu Monachium i chętnie dzieli się swoją wiedzą z zainteresowanymi właścicielami psów.

Udostępnij wpis:

FSME to poważna infekcja wirusowa przenoszona przez kleszcze, która może atakować ośrodkowy układ nerwowy psów. Chociaż FSME budzi największy strach przede wszystkim wśród ludzi, zdarzają się również przypadki zakażeń FSME u psów – z potencjalnie poważnymi konsekwencjami neurologicznymi.

Ponieważ nie ma konkretnego lekarstwa na kleszczowe zapalenie mózgu, kluczowe znaczenie ma profilaktyka. Właściciele psów powinni być świadomi zagrożeń i podejmować skuteczne działania mające na celu ochronę przed kleszczami – zarówno dla dobra swoich psów, jak i przede wszystkim dla siebie samych.

Dowiedzmy się razem wszystkiego, co najważniejsze na temat tej groźnej choroby – a przede wszystkim, jak możesz chronić przed nią swojego psa.

Spis treści

Chcesz przeczytać ten artykuł później? Pobierz artykuł w formacie PDF

Czym jest kleszczowe zapalenie mózgu u psów?

FSME to skrót od *Wczesnoletnie zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu* i jest to wywołane przez wirusy zapalenie mózgu i opon mózgowych. Czynnik wywołujący tę chorobę, wirus FSME, należy do rodziny flawirusów i może powodować poważne uszkodzenia neurologiczne.

Najważniejsze fakty dotyczące kleszczowego zapalenia mózgu:

- **Czynnik zakaźny**: Wirus FSME (wirus kleszczowego zapalenia mózgu)
- **Transmisja**: W wyniku ukąszeń kleszczy (kleszcz pospolity – *Ixodes ricinus*)
- **Obszary ryzyka**: południowe Niemcy, Austria, Szwajcaria, Europa Wschodnia
- **Przebieg choroby**: Nagły początek z gorączką, a następnie objawy neurologiczne
- **Brak wyleczenia**: Możliwe jest jedynie leczenie objawowe

Psy są mniej podatne na kleszczowe zapalenie mózgu niż ludzie, ale odnotowano przypadki ciężkich przebiegów neurologicznych.

W jaki sposób dochodzi do zakażenia FSME u psów?

Kleszczowe zapalenie mózgu przenoszone jest wyłącznie poprzez ukąszenie zarażonego kleszcza. W odróżnieniu od babeszjoza, w przypadku gdy kleszcz musi ssać krew przez kilka godzin, wirus kleszczowego zapalenia mózgu może dostać się do organizmu bezpośrednio w momencie ukąszenia.

Proces zakażenia

1. Zarażony kleszcz gryzie psa.
2. Wirus kleszczowego zapalenia mózgu przedostaje się natychmiast do krwiobiegu wraz ze śliną kleszcza.
3. W ciągu kilku dni wirus może dotrzeć do ośrodkowego układu nerwowego i wywołać stan zapalny w mózgu i rdzeniu kręgowym.
4. U psa mogą wystąpić poważne zaburzenia neurologiczne, takie jak paraliż, drgawki lub zaburzenia koordynacji ruchowej.

Gdzie występuje kleszczowe zapalenie mózgu?

Kleszczowe zapalenie mózgu występuje szczególnie często w niektórych regionach. Obszary te charakteryzują się dużą liczbą zarażonych kleszczy.

Regiony w Europie szczególnie narażone na zagrożenie:

- **Niemcy**: Przede wszystkim południowe Niemcy (Bawaria, Badenia-Wirtembergia), Hesja, Turyngia i Saksonia
- **Austria** i **Szwajcaria**: Cały kraj uznano za obszar ryzyka
- **Europa Wschodnia**: Czechy, Węgry, Polska, kraje bałtyckie, Rosja
- **Skandynawia**: południowa Szwecja, Finlandia

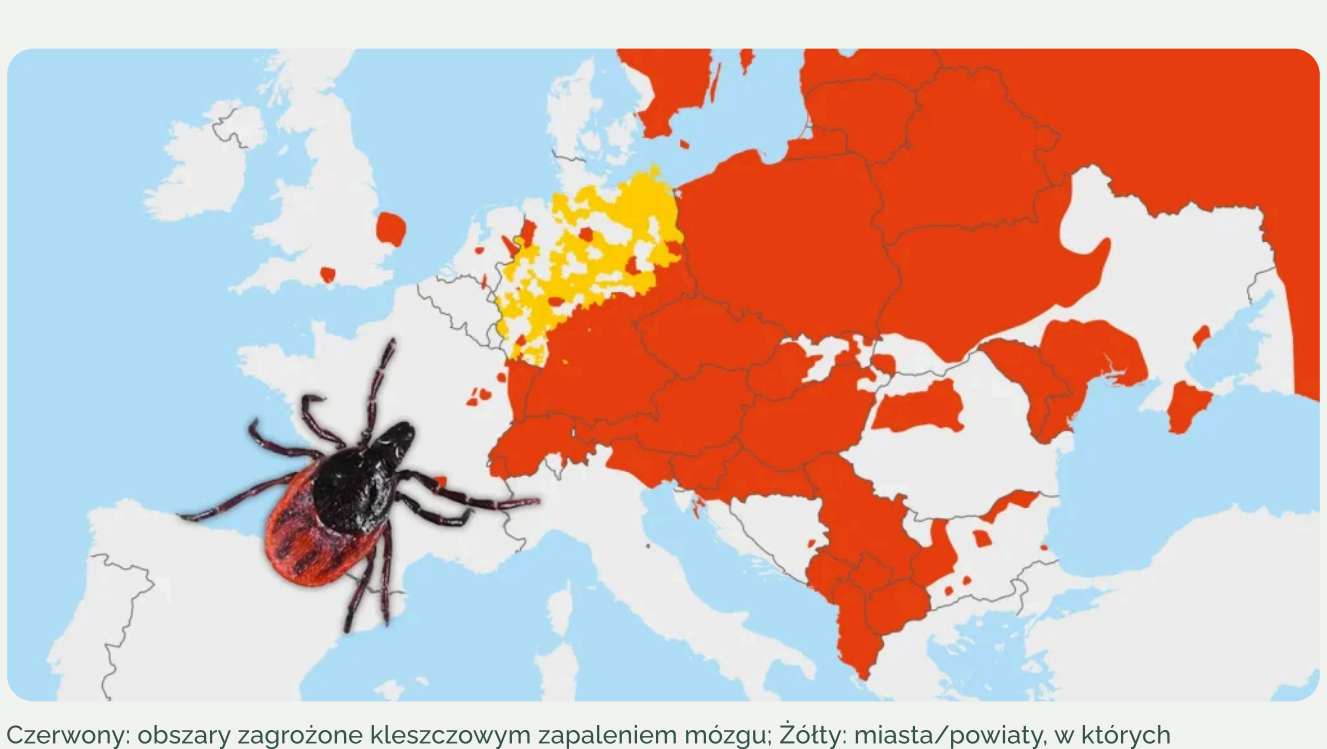

Czerwony: obszary zagrożone kleszczowym zapaleniem mózgu; Żółty: miasta/powiaty, w których odnotowano pojedyncze przypadki kleszczowego zapalenia mózgu – Źródło: Zecken.de

Psy, które regularnie przebywają w lasach i na łąkach, są bardziej narażone na ukąszenia kleszczy i należy je chronić.

Objawy kleszczowego zapalenia mózgu u psów

Kleszczowe zapalenie mózgu może przebiegać w różny sposób, w zależności od stopnia uszkodzenia układu nerwowego. Niektóre psy mają jedynie niewielką gorączkę, podczas gdy u innych pojawiają się poważne objawy neurologiczne.

Wczesne objawy infekcji

Kleszczowe zapalenie mózgu często ma niespecyficzny początek, co utrudnia postawienie diagnozy.

- **Gorączka i osłabienie**
  - pies wygląda na zmęczonego i wycofuje się.
  - Temperatura ciała wzrasta powyżej 39°C.
- **Drżenie mięśni i zwiększona wrażliwość na ból**
  - pies bardzo wrażliwie reaguje na dotyk.
  - Występują drgawki mięśniowe lub drżenie.
- **Brak apetytu i wymioty**
  - pies je mniej lub odmawia jedzenia.

Na tym etapie FSME często mylone jest z innymi infekcjami – wizyta u weterynarza jest niezbędna!

Objawy neurologiczne i długotrwałe następstwa

Po pierwszej fazie kleszczowe zapalenie mózgu może się zaostrzyć w ciągu kilku dni lub tygodni.

- **Napady drgawkowe i porażenia**
  - nagle pojawiające się zaburzenia ruchowe lub chwiejny chód.
  - Częściowe lub całkowite porażenia paraliż tylnych nóg.
- **Zmiany w zachowaniu**
  - niepokój, drżenie, dezorientacja.
  - Agresywne lub apatyczne zachowanie.
- **Zapalenie mózgu (meningoencefalitis)**
  - Psy mogą stracić przytomność lub zapadać w śpiączkę.

W ciężkich przypadkach kleszczowe zapalenie mózgu (FSME) kończy się śmiercią – zwłaszcza gdy wirus atakuje obszar pnia mózgu.

Diagnoza: Jak rozpoznać kleszczowe zapalenie mózgu u psa?

Kleszczowe zapalenie mózgu jest chorobą trudną do zdiagnozowania, ponieważ objawy na początku są niespecyficzne i wyraźnie ujawniają się dopiero w późniejszym przebiegu choroby. Ponadto inne choroby, takie jak borelioza lub anaplazmoza powodować podobne dolegliwości neurologiczne. Wczesne postawienie diagnozy ma jednak kluczowe znaczenie dla zapewnienia psu jak najlepszego leczenia i złagodzenia dolegliwości.

Kiedy należy poddać psa badaniu na kleszczowe zapalenie mózgu?

Badanie na kleszczowe zapalenie mózgu jest wskazane, jeśli Twój pies:

- Został ugryziony przez kleszcza, a potem nagle zaczął wyglądać na chorego.
- wykazuje gorączkę, drżenie mięśni lub zmiany w zachowaniu.
- Występują napady drgawkowe, paraliże lub zaburzenia koordynacji ruchowej.
- Mieszka na obszarze zagrożonym kleszczowym zapaleniem mózgu lub przebywał tam.

Ponieważ wirusy FSME atakują układ nerwowy, pies może poważnie zachorować w ciągu zaledwie kilku dni – kluczowe znaczenie ma szybkie działanie!

Metody diagnostyczne: W jaki sposób weterynarz rozpoznaje kleszczowe zapalenie mózgu?

1. Badanie krwi (wykrywanie przeciwciał przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu)

- Służy do wykrywania przeciwciał specyficznych dla kleszczowego zapalenia mózgu we krwi.
- Zaczyna działać dopiero po kilku dniach, ponieważ organizm musi najpierw wytworzyć odpowiedź immunologiczną.
- W przypadku świeżo zarażonych psów wynik testu może być fałszywie ujemny.

2. Punkcja płynu mózgowo-rdzeniowego (badanie płynu mózgowo-rdzeniowego)

- Zabieg ten wykonuje się w przypadku wystąpienia objawów neurologicznych.
- Umożliwia bezpośrednie wykrycie reakcji zapalnej w mózgu.

3. Badania obrazowe (rezonans magnetyczny, tomografia komputerowa)

- Stosuje się w przypadku podejrzenia zapalenia mózgu (encefalitis) lub uszkodzenia układu nerwowego.
- Pokazuje zmiany w mózgu wywołane przez kleszczowe zapalenie mózgu.

Ponieważ kleszczowego zapalenia mózgu nie da się wyleczyć, diagnoza pomaga przede wszystkim w kontrolowaniu objawów i spowolnieniu postępu choroby.

Leczenie kleszczowego zapalenia mózgu u psów

Kleszczowe zapalenie mózgu jest wywoływane przez wirusa, dlatego nie ma na nie konkretnego lekarstwa. Terapia ma na celu złagodzenie objawów i pomoc psu w lepszym radzeniu sobie z infekcją.

Standardowe leczenie farmakologiczne

Ponieważ wirusów nie da się leczyć antybiotykami, terapia KZM ogranicza się do leczenia objawowego, mającego na celu złagodzenie dolegliwości u psa.

1. Leki przeciwzapalne i leczenie bólu

Niesteroidowe leki przeciwreumatyczne (NLPZ) lub kortyzon w celu zmniejszenia stanu zapalnego w mózgu.
Opioidy lub inne środki przeciwbólowe, jeśli pies odczuwa silny ból.

2. Leki stosowane w leczeniu objawów neurologicznych

Leki przeciwdrgawkowe (np. fenobarbital, lewetiracetam) stosowane w leczeniu napadów drgawkowych.
Środki uspokajające, gdy pies cierpi na silne drżenie lub skurcze mięśni.

3. Terapia płynami i elektrolitami

Infuzje zapobiegające odwodnieniu i wspomagające pracę narządów.
Dieta bogata w składniki odżywcze, jeśli pies nie jest już w stanie samodzielnie jeść.

Ponieważ kleszczowego zapalenia mózgu nie da się leczyć bezpośrednio, szanse na przeżycie w dużym stopniu zależą od przebiegu choroby oraz wsparcia ze strony weterynarza.

Terapia wspomagająca i opieka

Oprócz leków istnieją również inne sposoby, które mogą pomóc psom z FSME:

- **Spokojne otoczenie i unikanie stresu**
  - Psy cierpiące na choroby neurologiczne są wrażliwe na stres.
  - Spokojne otoczenie, pozbawione nadmiernych bodźców, pomaga ograniczyć napady drgawkowe i niepokój.
- **Fizjoterapia i zabiegi rehabilitacyjne**
  - W przypadku wystąpienia paraliżu lub problemów z koordynacją ruchową fizjoterapia może pomóc w poprawie sprawności ruchowej.
- **Regularne wizyty u weterynarza**
  - W celu monitorowania przebiegu choroby i dostosowania leczenia w razie potrzeby.

Psy, które przeżyły kleszczowe zapalenie mózgu, często borykają się z długotrwałymi ograniczeniami – im wcześniej zostaną poddane leczeniu, tym większe są szanse na powrót do zdrowia.

Ile kosztuje leczenie?

Ponieważ nie ma specyficznego leczenia kleszczowego zapalenia mózgu, koszty zależą od stopnia zaawansowania choroby i niezbędnych metod leczenia.

Przegląd kosztów w zależności od stadium choroby:

Stopień zaawansowania choroby	Koszty leczenia (szacunkowe)
Wczesna diagnoza i leczenie farmakologiczne	900–2 200 zł
Przypadki o średnim stopniu ciężkości (z leczeniem neurologicznym)	4 300–10 800 zł
Ciężkie przypadki (oddział intensywnej terapii i opieka długoterminowa)	13 000 zł+

Ponieważ kleszczowe zapalenie mózgu jest chorobą nieuleczalną, koszty opieki i długotrwałej terapii mogą być znaczne.

Czy pies z FSME może przeżyć?

Kleszczowe zapalenie mózgu (FSME) to poważna choroba, której przebieg może być bardzo zróżnicowany w zależności od stopnia ciężkości zakażenia i momentu rozpoczęcia leczenia. Podczas gdy niektóre psy wykazują jedynie łagodne objawy neurologiczne i powracają do zdrowia przy odpowiednim wsparciu, w ciężkich przypadkach FSME może zakończyć się śmiercią lub pozostawić trwałe uszkodzenia.

Szanse na wyleczenie w zależności od przebiegu choroby:

Stopień zaawansowania choroby	Szansa na przeżycie	Długoterminowe skutki
Wczesna diagnoza i leczenie	Wysoki – wiele psów dobrze wraca do zdrowia	Często brak objawów neurologicznych lub występują jedynie łagodne zaburzenia neurologiczne
Objawy neurologiczne o średnim nasileniu	Średni – objawy mogą utrzymywać się przez miesiące	Ewentualne zaburzenia koordynacji lub zmiany w zachowaniu
Ciężka postać kleszczowego zapalenia mózgu z uszkodzeniami mózgu	Niski – często śmiertelny lub powodujący poważne konsekwencje	Trwałe porażenia, padaczka lub zaburzenia funkcji poznawczych

Im wcześniej wykryje się kleszczowe zapalenie mózgu, tym większe są szanse na całkowite wyleczenie!

Długoterminowe skutki u psów z kleszczowym zapaleniem mózgu

Psy, które przeżyły kleszczowe zapalenie mózgu, często cierpią na trwałe uszkodzenia neurologiczne, które mogą negatywnie wpływać na jakość ich życia. Należą do nich:

Napady padaczkowe oraz skłonność do skurczów

- Wiele psów po przebyciu kleszczowego zapalenia mózgu cierpi na nawracające skurcze lub drgawki.
- W ciężkich przypadkach konieczne jest długotrwałe przyjmowanie leków.

Paraliże i problemy z koordynacją ruchową

- Niektóre psy cierpią na ataksję (niestabilny chód) lub całkowite porażenie.
- Fizjoterapia może pomóc w poprawie ruchomości.

Zmiany w zachowaniu

- Kleszczowe zapalenie mózgu może wywoływać agresywność, nerwowość lub zaburzenia lękowe.

W zależności od stopnia zaawansowania choroby FSME może uniemożliwić psu normalne życie – dlatego najlepszą strategią jest profilaktyka!

Profilaktyka: Jak skutecznie chronić swojego psa?

NASZ TOP PRODUKT

Vetura Krople na Kleszcze dla Psa dzięki formule opartej na składnikach naturalnych zapewnia skuteczną ochronę.

O produkcie →

● W magazynie: w 3-4 dni robocze u ciebie

Ponieważ nie ma lekarstwa na kleszczowe zapalenie mózgu, profilaktyka jest najważniejszym sposobem ochrony Twojego psa. Oznacza to, że należy zapobiegać ukąszeniom kleszczy!

1

Szczepienie przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu dla ludzi, a nie dla psów:
✔ Nie ma szczepionki przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu dla psów, ponieważ uważa się, że są one mniej podatne na tę chorobę.
✔ Jeśli mieszkasz na obszarze zagrożonym, powinieneś się zaszczepić, aby się chronić.

2

Regularne kontrole i szybkie usuwanie kleszczy:
✔ Po każdym spacerze sprawdź, czy na sierści nie ma kleszczy.
✔ Kleszcze za pomocą szczypce do kleszczy* lub usunąć pęsetą.

3

Jak uniknąć ukąszeń kleszczy:
✔ Należy unikać wysokich traw i obszarów leśnych na terenach zagrożonych kleszczowym zapaleniem mózgu.
✔ Chroń swojego psa za pomocą odpowiedniego środka przeciw kleszczom.

Jakie środki przeciwkleszczowe polecam w mojej praktyce

Wiele chemicznych środków przeciwkleszczowych zawiera substancje paraliżujące układ nerwowy, takie jak *Permetryna* lub *Fipronil*, które wprawdzie zabijają kleszcze, ale mogą również stanowić zagrożenie dla zdrowia psów i ludzi.

Ten środki przeciw kleszczom pochodzenia roślinnego Saltidin® firmy Vetura stanowi skuteczną alternatywę – bez środków paralityczno-drgawkowych!

✅ Działa odstraszająco (repelent) – kleszcze w ogóle nie gryzą.
✅ Nie zawiera substancji toksycznych dla układu nerwowego – nie stanowi zagrożenia ani dla psów, ani dla ludzi.
✅ Z olejkami eterycznymi i Saltidin® – skuteczne i bezpieczne.[1]
✅ Nie stanowi zagrożenia dla środowiska ani innych zwierząt.

Środek chroniący przed kleszczami jest przeznaczony dla wszystkich psów o masie ciała powyżej 2 kg i w wieku powyżej 3 miesięcy. Działanie pojawia się w ciągu 1–3 dni od pierwszego zastosowania.

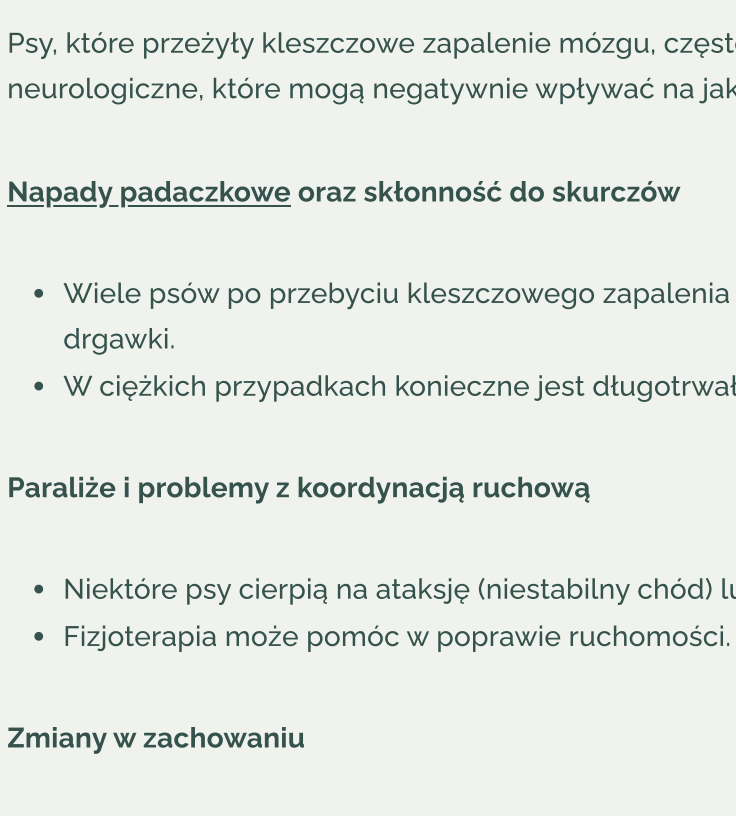
Co znajduje się w butelce?
Olej kokosowy
Olej kokosowy zawiera kwas laurynowy, który znany jest ze swojej skuteczności przeciwko kleszczom.
Oleje eteryczne
Olej laurowy, olejek eukaliptusowy cytrynowy, olejek z drzewa neem i olejek geraniowy
Saltidyna
Sprawdzony repelent, który zapewnia ochronę przed kleszczami.
vetura
Krople na Kleszcze dla Psów
Wyprodukowano w Niemczech

Stosowanie:
Nałóż jedną kroplę na każde 2 kg masy ciała psa na skórę w okolicy karku.
Aby utrzymać ochronę, należy powtarzać tę czynność co dwa tygodnie oraz po kontakcie z wodą.

Możesz bez ryzyka przetestować ten produkt dzięki naszej **60-dniowej gwarancji zwrotu pieniędzy**. Jeśli złożysz zamówienie przed godziną 15:00, zazwyczaj zostanie ono dostarczone już następnego dnia i będziesz mógł od razu skorzystać z produktu.

Oto dwie opinie zadowolonych klientów, którzy chętnie polecają ten środek przeciw kleszczom:

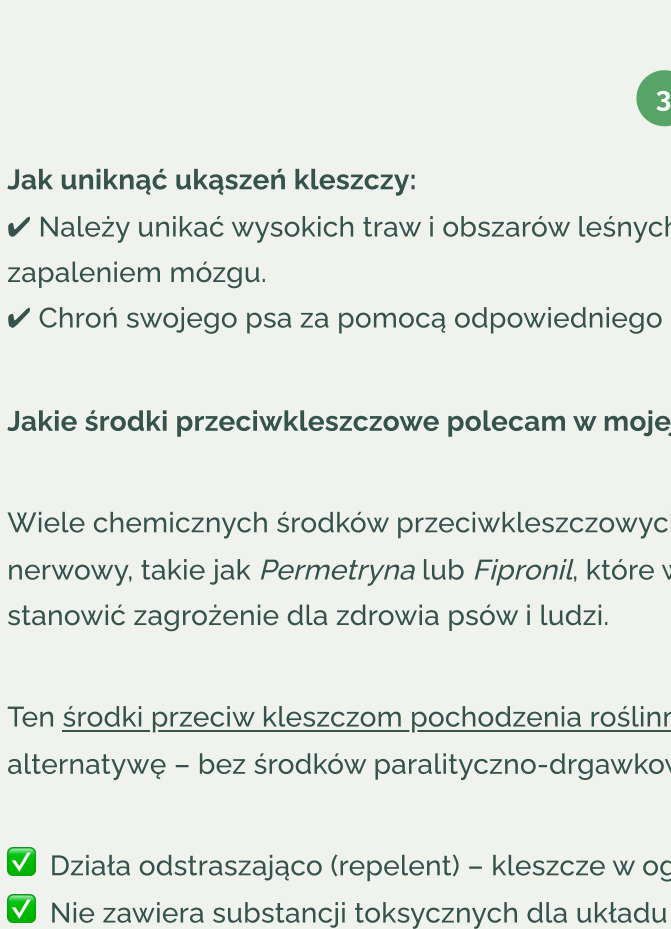
also ich bin mehr als begeistert.

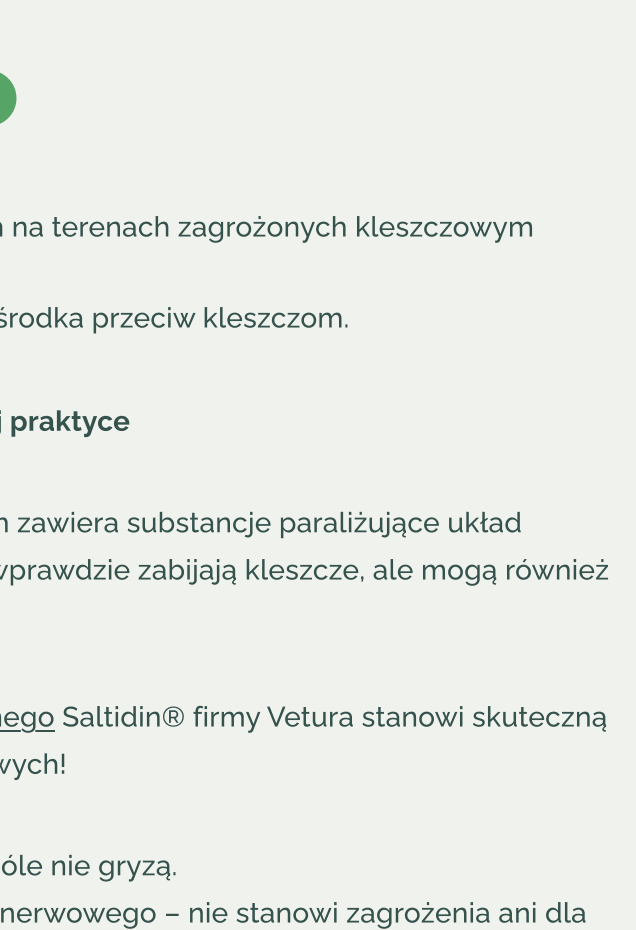
Also es ist eigentlich mehr oder weniger geruchslos.

Podsumowanie

Kleszczowe zapalenie mózgu (FSME) to jedna z najgroźniejszych chorób przenoszonych przez kleszcze, która może poważnie uszkodzić centralny układ nerwowy Twojego psa. Chociaż u wielu psów po ukąszeniu przez kleszcza nie występują żadne objawy, u niektórych mogą pojawić się poważne zaburzenia neurologiczne, takie jak drgawki, paraliż lub utrata przytomności. Ponieważ nie ma lekarstwa na FSME, pozostaje jedynie możliwość łagodzenia objawów – jednak wiele psów nie przeżywa ciężkich postaci choroby lub doznaje długotrwałych uszkodzeń.

Najlepszą strategią przeciwdziałania kleszczowemu zapaleniu mózgu jest zatem skuteczna profilaktyka. Należy w miarę możliwości zapobiegać ukąszeniom kleszczy, ponieważ wirusy kleszczowego zapalenia mózgu są przenoszone natychmiast po ukąszeniu. Wysokiej jakości, ochrona przed kleszczami oparta na naturalnych składnikach może skutecznie chronić Twojego psa przed zarażonymi kleszczami bez konieczności stosowania chemicznych środków paralityczno-drgawkowych.

Nie da się w 100% uniknąć ukąszeń kleszczy – jednak dzięki odpowiednim środkom zapobiegawczym możesz znacznie zmniejszyć ryzyko dla swojego psa i zapewnić mu bezpieczne, zdrowe życie.

Często zadawane pytania

- Czy każdy pies może zachorować na kleszczowe zapalenie mózgu? +
- Jak szybko pojawiają się objawy kleszczowego zapalenia mózgu po ukąszeniu przez kleszcza? +
- Czy kleszczowe zapalenie mózgu jest śmiertelne dla psów? +
- Czy istnieje szczepionka przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu dla psów? +
- Czy człowiek może zarazić się od psa z FSME? +
- Jak leczy się kleszczowe zapalenie mózgu u psów? +
- Czy istnieje lekarstwo na kleszczowe zapalenie mózgu? +
- Jak mogę chronić mojego psa przed kleszczowym zapaleniem mózgu? +

Źródła i badania naukowe +

Linki oznaczone gwiazdką (*) to linki partnerskie prowadzące do ofert zewnętrznych. Jeśli klikniesz na taki link i dokonasz zakupu za jego pośrednictwem, otrzymamy prowizję od sprzedawcy. Nie wpłynie to jednak na cenę, którą zapłacisz.

vetura
info@vetura.pl
+49 8167 3140699
Pon.-pt. 10:00-12:00 - DE/EN

NASZE PRODUKTY
Kompleks Probiotyczny dla Psa
Kompleks na Zęby dla Psa
Kompleks na Stawy dla Psa
Kompleks Omega-3 dla Psa
Kompleks Uspokajający dla Psa
Krople na Kleszcze

INFORMACJE
O nas
Pomoc / Kontakt
Wysyłka
Metody płatności
Moje Konto
Sklep dla sprzedawców
Vetura

WIEDZA
Zdrowie psa
Trawienie
Pasożyty
Zachowanie
Układ mięśniowo-szkieletowy
Zdrowie zębów

SOCIAL MEDIA
Instagram
TikTok
Facebook
Pinterest

Ustawienia plików cookie Informacje prawne Regulamin Polityka prywatności Informacje o prawie odstąpienia od umowy Odstąp od umowy

©2026 Vetura GmbH

ⓘ Teksty na grafikach zostały przetłumaczone z języka niemieckiego z wykorzystaniem narzędzi AI, a następnie zredagowane i sprawdzone przez native speakera języka polskiego. Treść merytoryczna pozostała niezmieniona.

Informacje zawarte na tej stronie mają charakter ogólnych wskazówek i zostały starannie opracowane na podstawie dostępnych źródeł. Autorzy oraz operatorzy strony nie ponoszą odpowiedzialności za szkody materialne ani niematerialne powstałe w wyniku korzystania z przedstawionych informacji lub zaniechania korzystania z nich, jak również w wyniku wykorzystania informacji błędnych lub niekompletnych. Przedstawione tutaj produkty nie są lekami, lecz suplementami diety dla zwierząt lub produktami pielęgnacyjnymi. W związku z tym nie są przeznaczone do diagnozowania, leczenia, łagodzenia ani zapobiegania chorobom. Nie zastępują również porady lekarza weterynarii ani leków przepisanych przez lekarza weterynarii. W razie wątpliwości przed zastosowaniem produktu należy zawsze skonsultować się z lekarzem weterynarii.